

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Sanctitati omnis locus idoneus. Ex Veteri. Ex Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

practicam, sive Ethicam significat: quae docet nos sapienter, id est, iuste, sanctèque vivere. Quae proinde Sap. 10. 10. vocatur *scientia sanctorum*. Et Luc. 1. 17. *prudencia iustorum*. Cornelius hic.

Finxit duas columnas aereas. 3. Reg. 7. 15. Duae columnae Salomonis significant, sanctitatem, & sapientiam, iungendam in Ecclesia. Sylveira in Apoc. 3. 12.

Qui non praefert sapientiae sanctitatem, nunquam prosperabitur. S. Bonaventura hexam. f. 19. §. III.

Sanctitatis laudes, dignitas.

Eccc constitui te Deum Pharaonis. Ex. 7.

1. Quae causa? cur Moyses tam graviter, & tam frequenter, Aegyptum verberante, increpante Pharaonem tam saepe; nunquam ausi sunt, vel percussu Aegyptii, vel Rex oburgatus, eum occidere, vel regno pellere? &c. Id nemini in mentem venit: quia spes abjecta obtinendi imperii, è regia fortis egressio, & ipsa dominationis fuga, sic venerandum faciebant, & afflictis subditis, & irato principi; ut nemo eum ferire, vel verbò percellere, ausus, S. Ambr. Octon. 8. Pl. 118. factus in Deum regi Pharaoni. Haec est potentia sanctitatis. Et tu, si vis, tanquam Deus, peccatoribus terrori esse, regibus reverentia; ut tanquam Deo tibi videantur esse subiecti: contemne, quae sunt saeculi; & Domiticae Passionis opprobrium contende omnibus praeferre divitiis. Oliva t. 3. conc. 31.

Sanctificavi te. Jerem. 1. 5. Id est, ut aliqui explicant, ad rem magnam, & eximiam, selegi te. *Sanctus* enim subinde significat *magnum* quid, & eximium: quia sanctitas in Deo, & creaturis, est dos magna, & eximia. Cornelius hic.

Exercendis ad sanctum moniam mentibus, atque corporibus, ipsa quoque elementa Mundi famulantur. V. Beda in c. 9. Amos. Idem habet S. Leo f. 6. de jejun. sept. mensis.

Ubertiorem fructum praebet audientibus sanctorum virorum mirabilis vita, quam ostensa miracula. Illa siquidem exigit imitationem; ista solam ingerunt admirationem. Miracula docent, quomodo illi sancti fuerunt; vita verò insinuat, qualiter & nunc homines fieri valeant sancti. B. Petrus Dam. ep. 19. ad Alexand. II. P.

Laudabilius est, fortia peregrisse, quam nova. Unde David, cum praemisisset Pl. 67. 36. *mirabilis Deus in sanctis suis*. Mox addidit: *ipse dabit virtutem, & fortitudinem, plebi suae*. Non ait, signa, seu prodigia, sed *ipse dabit virtutem, & fortitudinem*. Id. ibid.

Excedit sanctificatio beatificationem prioritate: nisi enim illa praecederet, ista non sequeretur. Sim. Cass. l. 12. c. 18.

§. IV.

Sanctitas in vultu luget.

Lux vultus mei non cadebat in terram. Job 29. 24. Tacite insinuans, virtutum internarum splendorem exterius emicantem, non inanem, aut inutilem esse; sed proximos recreare; atque ad amorem Dei accendere. Doultreman l. 3. c. 3. lect. 4.

In facie prudentis luget sapientia. Prov. 17. 24. Et Eccl. 19. 26. *Ab occurssu faciei cognoscitur sensatus*. Quibus docet Spiritus S. Polyanth. Sacr. Tom. II.

viri iusti esse, internam, & exteriori, sanctitate praeditum esse; & ita vivere, ut vultu ipso, & aspectu, virtutem praefereat. De S. Joseph legitur Gen. 39. 4. cum Putyphar servus esset, ita vixisse, ut Dominus idololatra Dei amicum eum agnosceret. Act. 6. 15. de S. Stephano: *viderunt faciem ejus, tanquam faciem angeli*. Diez conc. 4. in Invent. S. Crucis.

Sapientia hominis luget in vultu ejus Ecclae 8. 1.

Quae est ista, quae ascendit per desertum, sicut virgula sumi, ex aromatibus myrrhae, & thuris? Cant. 3. 6. Non thus est virginitas; sed compacta è thure virga: illud enim si non uratur, potest non sentiri. Fumigantem verò ex aromatibus virgam quis ita premit, quin fragret? Oliva Dom. 2. Quadr.

Resplendat facies ejus sicut sol. Matth. 17. 2. Innocentiae residentis in mente proles est nitor; qui oris habitu, verbisque, profunditur. Oliva ibid.

Viderunt faciem ejus tanquam faciem angeli. Act. 6. 15. Abundantia cordis transiit in decus corporis; & in facie pulchritudinem candor, splendorque animi exundabat. S. Hilarius Arel. hom. de S. Stephano.

Abundantia cordis transit in decus oris; in exterioris gloriam candor interioris redundat: habens intra se Spiritum S. os per se gestat angelicum. S. Fulgentius de S. Stephano. Puritas, & sanctitas, in interiori, non erat hominis, sed angeli: inde vultus in exteriori non apparebat hominis, sed angeli. Sylveira hic.

§. V.

Sanctitatem consequendi motiva.

Beati qui esuriunt, & sitiunt, justitiam &c. Matth. 5. 6. Nulla enim res implere potest desiderium animae; nulla alia, praeter iustitiam, beatificare eam potest. Sanct. Bernardus f. 4. in festo OO. SS.

In omni conversatione sancti sitis. id Petri 1. 15. S. Petrus plenam, & universalem, à Fidelibus requirit sanctitatem; aliqui enim in templo videntur angeli; sed in domo sunt diaboli. In templo sitis ardentes ut Seraphim; in Schola, & cubiculo, speculantes ut Cherubini; in iudicio placidi, & aequi, ut Throni; in cupiditatibus frenandis excelsi, ut Dominationes; in regimine prudentes ut Principatus; in tentatione Mundi calcanda fortes, ut Potestates; in lucta cum demone fortes, ut Virtutes; in officio, & opere publico, fideles, ut Archangeli; in mensa, platea, forò, lectò, &c. Honesti, pudici, compositi, sancti, ut angeli. Cornelius hic.

Noli virtutem negligere; sed totis viribus sanctificationem procura: quoniam ideo egressus es Mundo. S. Ephrem de virtute c. 9.

§. VI.

Sanctitati omnis locus idoneus.

Ex Veteri.

Congregentur aquae, quae sub caelo sunt in locum unum, & appareat arida. Gen. 1. 9. Non dixit, appareat humefacta terra. Arida nomen retinet, licet aquis tota perfusa fuerit. Ut significetur: hominem probum id sibi de auxiliis Dei efficacibus promittere posse, quod in mediis aquis populi,

H h h

populi,

populi, occupationum, suam retinebit quietem, qualem in Monasteriis maximè solitarii; dummodò seculum habitet. Did. Niss. D. 2. Adv. §. 2.

Dabit te Dominus in manu mea, & percussiam te &c. 1. Reg. 17. 46. Theodoretus q. 40. hic: Propheta autem cum esset in acie, prædicit universi orbis terræ Dei cognitionem, q. d. nihil impedimento fuit Davidi militia, quò minus Propheta esset. Did. Niss. ante cit.

Lavabo per singulas noctes lectum meum &c. Pl. 6. 7. Davidem miror, stratum sibi deligere; ut ibi sletum suum libaret Domino. Cur non sylvas, & antra? quid lacrymis eam lecto? dissidium summum; & ideo in lectulo lacrymetur. Scit ibi gratiorem fore lectum suum, ubi exarescere potuit. Oliva l. 3. Strom. §. quæ est ista.

Jubilate Deo omnis terra. Pl. 65. 1. Omnis? Judæa jubilet, in qua natus Christus? Æthiopia verò cur non jubilet? quæ tam longè abuit a vera luce? quàm propior soli est. Jubilet omnis terra: non enim felicior est, quæ felicior videtur. Natus in Judæa Christus; sed in Judæa quoque crucifixus est. Quid illi profuere salvatoris cunæ, quas patibulo funestavit? O si audissem Jesum! iniqua nonnemo; peccator non forem. Judas audivit, & vendidit; Herodes vidit, & sprevit, Caiphas agnovit, & damnavit; Longinus adfuit morituro, & confixit. Non Jesum audivisse, sed Jesum dilexisse; optandum est. Licet verò Jesum diligere etiam Sodomis. Oliva t. 2. Strom. §. Jubilate.

Ex Novo, & Patribus.

Joannes cum audisset in vinculis opera Christi. Matth. 11. 2. Non est sanctitas loco adstricta. Did. Niss. D. 2. adv. §. 2.

Nihil interest, ubi sitis in sæculo, qui extra sæculum estis. Est corpus includitur, est caro detinetur; omnia spiritui patent. Tertull. lib. ad Martyres.

Sicut, licet quis margaritam lutò obruat, nihilominus nativam retinet pulchritudinem: sic, & virtus, quòcunq; eam proeceris, suam vim exerit; etiam in servitute, etiam in carcere, etiam in afflictione, etiam in prosperitate. S. Chryso. hom. 63. in Gen.

Si Deum benevolam habeas, licet in fornacem incidas; ne desperes. Sicut, si succensat; licet in paradiso sis, nè confidas. S. Chryso. hom. 4. ad pop.

Miscellanea.

Omnia gloria ejus filia regis ab intus. Pl. 44. 14. Ecclesia liquidem, vel quæque fidelis anima, quæ & ipsa sanctorum Apostolorum est filia; non extrinsecus enitescit, sed ornata gaudet in occulti Judicis obrutibus apparere. B. Petrus Dam. l. 6. ep. 14.

Sperat justus in morte sua. Prov. 14. 32. Septuag. *sperat justus in sanctitate sua.*

Rem familiarem industriâ, & solertiâ, juxta leges mulieri forti à Salomone præscriptas, ita vixit, quasi pietatem colere nesciret: Deo rursus, divinisque rebus, ita sese totam adjunxit, tanquam à rerum domesticarum procreatione plurimum abesset. Neque ab alterutro horum quidquam impedita est, quò minus alterum impleat: quin potius utrumque alterius ope fulcivit, & confirmavit. S. Gregor. Naz. or. 28. de funere Patris.

Docta sanctitas sanctam rusticitatem præcellit. S. Rupertus l. 2. in Joan. 1.

Duo, sine pluribus, faciunt hominem sanctum; videlicet cognitio, & amor: hoc est, cognitio veritatis, & amor bonitatis. S. Edmundus Cant. spec. Eccl. c. 3.

TITULUS IX.

SANGUIS CHRISTI.

Percuties petram, & exibit ex ea aqua. Ex. 17. 6. Aqua, quæ de petra egressa est, typum sanguinis salvatoris præfert. B. Theod. q. 27. in Ex.

Oleum effusum nomen tuum. Cant. 1. 2. Sanguis Christi effusus pro me, est oleum infusum in me; ut mea lethalia vulnera sanet, & peccata remittat. de Ponte hic Exh. 28. §. 2.

Introduxit me in cellam vinariam. Cant. 2. 4. Alii per cellam vinariâ accipiunt altare, in hoc enim sacerdotes consecrant, hauriunt, & distribuunt, vinum

Eucharisticum, putâ sanguinem Christi. Itâ Nyssenus hom. 4. Rupert. & Paschasius apud Cornelium hic. Singulæ guttæ sanguinis sui folia sunt rosæ sanguineæ Passionis ipsius. S. Bern. de Pass. Dom. c. 4. 1.

Fuit Jesus totus floridus: quia circumdatus rosâ, id est, guttis sanguinis. S. Thom. Aqu. in festo Resurr. conc. 2.

Sanguis defluens de venis misericordiæ, venena extinguit malitiæ, & nequitia. Petrus Cell. de pane mercenar. c. 23.

TITULUS X.

SAPIENTIA.

§. I.
Figuræ, & Symbola.
Sol.

Solem in potestate dies. Pl. 135. 8. Præcipuum fidelium cordium lumen est, veniens ab iplo justitiæ sole sapientiæ; secundum autem lumen est scientiæ; quæ inter sæculi hujus obscura, dat quodammodo lunare solatium. S. Prosper Aqu. hic.

Est enim hæc speciosior sole; & super omnem dispositionem stellarum; luci comparata in ventur prior. Sap. 7. 29. Hugo Card. prior id est dignior. hic.

Et vidi alterum angelum, & facies ejus sicut sol. Apoc. 10. 1. Quinque angelos viderat Joannes, nulliusque, faciem solis æmulam prædicavit, nisi hu-

jus. Cur? habebat in manu sua libellum apertum. v. 2. Librum in manu habet, cumq; apertum: studii, & sapientiæ, testimonium præfert. Alvarez in Gen. 37. 3.

Ut sol oculorum, sic sapientiæ lumen est cordis humani. Lactantius lib. 2. instit.

Lux.

Fiat lux. Gen. 1. 3. Lux est scientiæ, & sapientiæ. S. August. l. 1. de Gen. ad lit. c. 17. primò creata est lux, id est, prior omnium creata est sapientiæ. Cornel. hic.

Vidi, quòd tantum præcederet sapientiæ stultitiæ, quantum dissent lux à tenebris. Eccl. 2. 13. Nota: apposite sapientiæ, id est, prudentiæ, sanctitatem, confertur luci; stultitiæ verò, & imprudentiæ, & vitium, tenebris; ob multas analogias. 1. Quòd sicut lux est vera qualitas, habens